

Отказивање гостопримства геј паради у самом центру Београда вероватно је био једини потез који је власт могла да предузме. Тешко је рећи да је тај потез био унапред смишљен и припремљен, са циљем да се отвори хајка на "фашисте" – како понеки интернет коментатори данас сумњају. Са друге пак стране, као што су одређени догађаји, који су више били израз атмосфере у друштву, а много мање некакве организације, гурали власт да откаже гостопримство ЛГБТ активистима у Кнез Михајловој, једнако тако, сада, другосрбијански пропагандни строј, али овога пута организовано и добро уиграно, гура власт да се обрачуна са "српским фашистима" – које су људскоправашки бојовници у међувремену већ стигли да редефинишу као све "десничарске, националистичке и клерофашистичке организације" [\[1\]](#).

Први чин

Како је заправо дошло до отказивања "Поворке поноса"? Најава парадирења сопственом сексуалношћу улицама Београда од самог почетка није уживала симпатије већине грађана. Ипак, једном делу публике, како се време за одржавање "Поворке поноса" приближавало, све мање су се допадале и најаве појединих навијачких група да ће, као одговор на "Квиријину" провокацију названу "Вазелин за Уроша" [\[2\]](#), разбити геј параду [\[3\]](#).

Обични људи увек су на страни жртава насиља. Стога су многи грађани мислили да ЛГБТ активисте (ЛГБТ је "политички коректна" скраћеница за "лезбо, геј, бисексуалну и транссексуалну популацију") треба оставити да на миру искористе своје право окупљања и демонстрирања.

Међутим, два дана уочи Параде, на блогу чије је име "Београдска Поворка поноса 2009", а који је носио званични знак Организационог одбора параде, најављено је да ће на почетку скупа бити извршено "церемонијално паљење државне заставе Републике Србије у знак протеста против упорне институционалне дискриминације над ЛГБТ популацијом у Србији". "Овај протестни гест", стајало је даље у саопштењу, "који је потпуно легитиман облик исказивања незадовољства у једном демократском друштву, има за циљ да привуче пажњу српске и светске јавности на упорну дискриминацију институција Републике Србије над ЛГБТ популацијом у овој земљи" [\[4\]](#).

О намеравааном протестном паљењу српске заставе одмах су известили таблоиди [\[5\]](#), а вест се муњевито проширила и сајбер простором. Реакција је била опште огорчење због оваквог потеза. "Ова држава троши 400.000 евра да би тога дана платила полицију да обезбеди геј параду, а они спаљују државну заставу!" – био је срдити коментар већине читалаца

[\[6\]](#)

. "То, то – само упалите заставу!", радовали су се навијачи

[\[7\]](#)

. Јер, они су знали да би обични полицајци, који су имали да заштите ЛГБТ демонстранте, након паљења државне заставе и сами узели пендреке у руке и придружили им се у довођењу "протестаната" у ред.

Званични Организациони одбор, међутим, оградио се од овакве акције. Ипак, код многих је остао утисак да ту "ипак нечег има". Са једне стране, на насловној страници официјелног портала геј параде [\[8\]](#), међу организацијама које су јој пружале подршку, налазио се и знак Анархо-синдикалистичке иницијативе, чији су чланови иначе познати по јавном спаљивању застава [\[9\]](#).

Са друге стране, и поједини геј активисти сами су раније, на својим блоговима, постављали фотомонтаже на којима су изазивачки приказивали српску државну заставу у пламену

[\[10\]](#)

. Због свега тога, демантије чланова Организационог одбора да они неће да спаљују српску заставу многи нису озбиљно схватили.

Са огорченим грађанима на својој страни, навијачи су заиста могли да пробију полицијски кордон и нанесу озбиљне повреде ЛГБТ демонстрантима. Иако је најављен долазак 5.000 полицајаца, у МУП-у су процењивали "да би са супротне стране - навијача и екстремиста - могло да буде и дупло више" [\[11\]](#). Полиција је имала информације о доласку навијача ПАОК-а из Солуна, у договору са навијачима Партизана, као и о пристизању фанова Олимпијакоса, као гостију звездаша

[\[12\]](#)

. Очекивало се и приспеће групе навијача из Софије, као и из Републике Српске. "Најстрашније је то што се деца по школама организују да дођу и што ће бити пуно малолетника", тврдила је полиција

[\[13\]](#)

. После стравичног догађаја са француским навијачима, полиција заиста није имала илузије о опасности која је претила и ЛГБТ активистима, и полицајцима из кордона.

Навијачи су не само најављивали бацање молотовљевих коктела, већ су, према речима

Слободана Хомена, државног секретара у Министарству правде (Утисак недеље, 20. септембар) били покуповали све ловачке праћке које домет хулиганских пројектила повећавају на 200 метара. Према изјави представника полиције, били су спремљени и "топовски удари", бакље, каменице, бејзбол палице и други "реквизити". Да је геј парада одржана, као што се планирало, у уским улицима, у центру града, у Београду би, тог 20. септембра, сигурно пала крв. А вероватно би било запаљено и "пола града", како је то проценио бивши министар полиције, Божа Прелевић [\[14\]](#).

"Да је дошло до параде", објашњавао је Прелевић, "највероватније би страдала и имовина грађана. Полиција и држава не треба да штите само људска права геј популације, него и људи чија се имовина налази на месту одржавања скупа. Ако је то високоризичан скуп, нигде у свету им не би дозволили да се окупљају где они хоће. (...) Али, геј активисти овог пута показали су претерани егзибиционизам, јер су одбили све што је мање егзибиционистичко од њиховог првобитног плана и што не би запалило пола града", закључио је Прелевић.

Други чин

Пошто су организатори одустали од параде, различити медијски и политички сервиси Друге Србије започели су пропагандну кампању под називом "држава је капитулирала пред фашистима". При томе се дефиниција "фашисте" све више ширила, све док се док није дошло и до саме Српске православне цркве и њених великодостојника.

Хелсиншки одбор одмах је затражио судско гоњење "клерофашистичких и десничарских покрета Образ, Српски народни покрет 1389 и Наши" [\[15\]](#). Већ помињани Слободан Хомен, државни секретар у Министарству правде, најавио је да ће јавни тужилац покренути поступак за забрану организација као што су "1389, Образ и Двери" (*Утисак недеље*, 20. септембар). Помињање Двери у овом контексту било је потпуно бесмислено, јер се ова НВО, од самог оснивања, врло одговорно и пажљиво понашала у свом друштвеном и политичком деловању, и увек била далеко од сваког екстремизма. Вероватно је државни секретар помешао "Дверјане" са "Нашима". Али ако је и тако, јавном тужиоцу неће бити баш лако да ни код 1389, Образа и Наших докаже "удруживање ради вршења дискриминације", "угрожавање уставног поретка" или штагод да је неопходно да се те организације забране.

Тешко је, наиме, навести неку конкретну изјаву или чин које су долазиле од званичника ових трију организација, а који би се могли тако оквалификовати. То до сада, наиме, није успео да учини ни један једини другосрбијански гласоговорник. Уосталом, главни позиви на насиље у овој земљи – призивање "гвоздене метле", "шпанских ломача" и "модернизације, са Србима или без њих" – и нису долазили из 1389. и сличних организација, већ управо од стране оних који сада, окупљени у гомили за линч, у глас узвикују "Хапсите их, хапсите их!".

Са друге стране, ако већ хоћемо да будемо до краја објективни, утисак је и да код неких од чланова ових организација има нечег помало непромишљеног, па и изазивачког... То вероватно долази од младости њених вођа, као и од огорчења због неспособности националне елите, како политичке тако и културне, да боље заштити националне интересе. [\[16\]](#) Ипак, чињеница да су неке од вођа ових организација тренутно у затвору – Младен Обрадовић, из "Образа" и Миша Вацић, из "1389", пристојним људима налаже да се уздрже од критичких оцена, све док се не види за шта ће ови момци бити стварно окривљени и колико ће озбиљно те инкриминације уопште бити поткрепљене.

Оно што се, међутим, већ сада догађа јесте настојање евроатлантских медија да, након стигматизације ових организација као "фашистичких", њихову стигму покушају да "прелију" и на друге антиглобалистичке организације. Тако је Б92, у својим вестима о реакцији на захтеве за забрану "ултрадесничарских организација", злобно напоменуо да су "Образ" и "Покрет 1389", организације које су се заједно са ДСС нашле у недавно одржаној породичној шетњи" [\[17\]](#). Тиме је "фашистичка" стигма са Образа и 1389 "размазана" не само по Дверима (које су уприличиле шетњу), као и по ДСС-у (чији су поједини функционери присуствовали шетњи), већ и по свим учесницима Породичне шетње – укључив и децу. Изгледа да Б92 ову манифестацију, због њених изразито "добрих вибрација", питомости и ведрине, не може довољно да прекрије "медијском киселином" како би је њени гледаоци могли коначно "идеолошки да сваре". Зато је било потребно да се и на овај начин покуша да се Породична шетња компромитује и прикаже као "екстремизам" и "ултрафашизам" [\[18\]](#).

Бошко Јакшић је у "Политици" такође спремно утврдио да је "Национални строј", "Образ" и "Покрет 1389" из мрака историје извукла нова српска политичка мисао" (пазите само каква формулација!), и да су сви ти насилници и фашисти "иако такви, или баш зато што су такви, постали извођачи озбиљних радова иза којих стоји – Црква" [\[19\]](#). "Како мантијама не приличи пушка, мада и таквих има, запаљивом реториком регрутују добровољце за крсташке ратове са секуларном државом", грмео је Јакшић, са страница "Политике", против СПЦ – баш у најбољем маниру послератних новинара-политкомесара.

А да би и највиши представници СПЦ могли да дођу под удар закона, сасвим озбиљно је, сутрадан, јавио и Б92. Ова тв станица је цео дан, у својим информативним емисијама, понављала изјаву Саше Гајина, представљеног као "асистент на правном факултету Унион" (премда је он један од официјелних представника Коалиције против дискриминације [\[20\]](#), коју, између осталих, чине и НВО Лабрис - Група за лезбијска људска права и Gayten ЛГБТ) да би владика Амфилохије Радовић могао бити осуђен на три године затвора због "говора мржње". Наиме, као што је објашњавао објективни и неутрални Гајин, ако државни тужилац пажљиво анализира шта је заправо владика Амфилохије рекао у својој изјави о геј паради [\[21\]](#), лако ће пронаћи "оцену да је Поворка поноса `Содома и Гомора`, што може да се подведе под одредбу `јавно излагање порузи`, док се формулација `дрво које плода не рађа сијече се и у огањ баца` може подвести под кривично дело `јавна претња активностима која спадају у кривична дела`"

[\[2\]](#)

[2\]](#)

. Стога је Гајин, преко Б92, сасвим озбиљно саветовао државног тужиоца да што пре поведе процес против владике Амфилохија и СПЦ.

Заменик главног уредника "Политике", Драган Јанић, такође је, у свом тексту, захтевао да се, осим починиоца насиља на београдским улицама "идентификују и... налогодавци" [\[23\]](#)

, позивао БИА-у да сакупи не само "податке о групама и људима који организују насиље", већ "и о онима који иза њих стоје", и упозоравао да се "идеологија на којој је нарасла аждаја са којом се друштво сада суочава несметано шири годинама и то не само по улицама него и по школама и факултетима". "Друштво, заправо, има посла са спрегом навијачких и десничарских група и мафијашких кланова који траже политичку подршку десно оријентисаних партија", објашњавао је везу српских националиста и наркомафије Јањић, и захтевао хитну акцију БИА-е, полиције, правосуђа и целог државног апарата (НАТО ипак још није спомињао).

И Е-новине су као саучеснике и јатаке "профашистичких" организација одмах набројали не само "утицајне институције попут Српске православне цркве", већ и "десничарске партије" и "разне аналитичаре..." [\[24\]](#). Посебно су Е-новине упозориле све надлежне да су се "данима уочи најављене Параде поноса, на web сајту Нове српске фашистичке мисли смењивали хомофобични и претећи текстови који су најављивали nerede, обрачуне, борбе по улицама, разбијање Београда..."

[\[25\]](#)

. Пошто су идентификовали Јањићеве "подстрекаче и налогодавце", Е-новине су достојанствено препустиле полицији, БИА-и и државном тужиоцу да до краја одраде преостали део посла.

Коначно, у идентификацију оних који стоје иза "фашиста" и који су њихови прави налогодавци, укључио се и Светислав Басара, у "Данасу". Он је захтевао од полиције и БИА-е да стрпају у затвор не само "насилнике", већ и "да ухапсе промотере и припадљне идеологе српског бандитизма" [\[26\]](#). Наиме, објашњавао је либерални Басара, ти "хулигани ...само спроводе у дело `патриотизам`, онакав каквим га замишља Коштуница, а теоретски уобличавају Вукадиновић и Антонић". Како су Коштуница, Вукадиновић и Антонић, именом и презименом, ти, од Јањића тражени, "подстрекачи и налогодавци", Басара је логично захтевао да полиција треба "да ухапси (те) промотере и припадљне идеологе српског бандитизма". Тако је наш књижевник своју новинску колумну веома успешно "уметнички трансферисао" у денунцијантско-жандарску потерницу.

Епилог

"Лов на вештице", који је у Србији започео након 20. септембра очигледно да је обол који власт мора да плати због неуспешне реализације још једног домаћег задатака, одређеног из Вашингтона и Брисела. Јер, геј парада у Кнез Михајловој била је, изгледа, још један захтевани доказ подобности Србије да може бити примљена у ЕУ. Не само да су амбасадори водећих земаља из ЕУ у Београду писали срцетрогатељна саопштења подршке "Паради поноса", већ нам је и знаменити Јелко Кацин, извештач ЕУ за Србију, свечано објавио да "Србија на путу ка пуноправном чланству у ЕУ, мора положити велики испит демократије, кроз стварање свих неопходних услова да један такав догађај прође без провокација и инцидената" и изразио "уверење да ће један такав догађај показати да се друштво у Србији модернизовало и приближило ЕУ и њеним основним вредностима" [\[27\]](#).

И сад, пошто се 20. септембра ипак показало да се друштво у Србији није "модернизовало и приближило ЕУ и њеним основним вредностима", а бојећи се да би нам евробирографија могла ускратити једино што ћемо од ње добити за своју сервилност – укидање понижавајућих виза, наша власт је решила да похапси тридесетак младих незадовољника и да најави забрану три њихове организације. Хулигани су хулигани. И ако је неко збиља кршио јавни ред и мир заслужио је свој "месец копања кромпира" у Падинској скели. Али, све преко тога – укључив и забране организација, ма колико маргиналне оне биле – престаје да буде полицијска и постаје чисто политичка ствар. Полицијска интервенција тим забранама намах се претвара у јасну политичку репресију.

Већина слободномислећих људи у Србији већ је уверена да смо предмет тзв. меке окупације. Њу симболишу заробљени медији и теледириговани политичари. Али, са

политичком репресијом – забраном разних организација и хапшењем њихових лидера – више нећемо имати "меку" окупацију. Добићемо праву, "тврду" окупацију. А свако онај ко је желео Србијом тако да влада веома брзо се покајао. Има ли садашња власт и један разлог да верује да тако неће бити и овога пута?

Зато је тешко веровати да ће власт желети да оде предалеко у најављиваној репресији према овим организацијама. Али, оно што се свакако може очекивати јесте снажно настојање идеолошки правоверних медија и НВО да ту власт непрестано гура у обрачун са последњим џеповима активног отпора према хегемонији Вашингтона (и Брисела) у Србији. Парламентарна опозиција већ је успешно неутралисана поделама (СНС и СРС) и замором материјала (ДСС), а затим ефикасно медијски маргинализована. Као што су показали догађаји пре и после 20. септембра, она као да више нема ни идеје, нити снагу да нешто предузме.

Активни отпор, међутим, још пружа интелектуална, медијска и политичка "герила". Реч је о системској контра-елити, која своје упориште има на универзитету, у појединим медијима и у аутохтоним невладиним организацијама. Та субверзивна контра-елита актуелно тешко може да угрози систем, али потенцијално за њега може бити веома опасна. Она је, наиме, расадник идеја и акција које лако могу да "запале" друштвену сцену презасићену "бензинским испарењима" које константно производи економска криза, као и ароганција бриселско-вашингтонске бирократије. Та варница, која непрестано сева по рубовима система, увек може да падне на сасушено тло радничког незадовољства, средњокласне социјалне фрустрираности или општег осећаја националне понижености. Пламен који тако настане могао би да пробуди из анестетичког дремежа синдикате, опозиционе странке и истинске професионалце у медијима, или, ако до тога не дође, да подстакне стварање синдиката, странака и медија ближих стварним потребама друштва.

То би могло угрозити цео систем лажи, манипулације и пљачкашког поробљавања. Зато су та места интелектуалног и политичког "варничења" наши идеолошки комитети препознали као последњи извор опасности за њих и њихове послодавце. Систем је већ ушао у завршну фазу економског, политичког и медијског заокружења. Али, та фаза коначног поробљавања друштва неочекивано је угрожена, на једној страни економском кризом, а на другој страни жилавим отпором социјалних и националних идеалиста-бунтовника (којих у Србији ионако никада није мањкало). Зато је, пре коначног згаснућа сваке аутентичне животне енергије овога друштва, неопходно утулити и оне последње искре које идеје слободе и правде природно производе.

Ево нас на још једној раскрсници и у још једној важној битки. Сви који читају овај текст њени активни су учесници те битке. А по томе да ли ће се овакви текстови и даље моћи читати, врло брзо ће се моћи знати ко је у тој битки победио.

[1] <http://www.borba.rs/content/view/9387/123/>

[2] <http://blog.b92.net/text/4793/Vazelin%20za%20Uro%C5%A1a/> и <http://www.youtube.com/watch?v=F9nBjih-m3s>

[3] "Квиорија" се, иначе, повукла из Организационог одбора параде, али навијачке групе нису превише мариле за ту дистинкцију.

[4] <http://belgradepride.blog.rs/blog/belgradepride/saopstenja/2009/09/18/protestno-paljenje-zastave-srbije-pre-pocetka-povorke-ponosa>

[5] Рецимо <http://www.pressonline.rs/page/stories/sr.html?view=story&id=80155§ionId=33>

[6] Податак о цифри трошкова за полицију званично је саопштен од стране надлежних; http://www.alo.rs/vesti/19398/Narod_placa_gej_paradu_390000_evra

[7] Коментатор "Браво девијантни", на <http://belgradepride.blog.rs/blog/belgradepride/saopstenja/2009/09/18/protestno-paljenje-zastave-srbije-pre-pocetka-povorke-ponosa>

[8] <http://belgradepride.rs/>

[9] http://www.youtube.com/watch?v=feQs_wgX6us

[10] <http://blog.b92.net/text/267/Va%C5%BEno%20je%20biti%20Izdajnik/> /

[11] <http://www.pressonline.rs/page/stories/sr.html?view=story&id=80155§ionId=33>

[12] Исто.

[13] Исто.

[14] <http://www.pressonline.rs/page/stories/sr.html?view=story&id=80182§ionId=37>

[15] http://www.helsinki.org.yu/serbian/aktuelnosti_t05.html

[16] Понекад разметљива реторика, која се може чути од бар једног лидера из ових организација, могла би збиља да нанесе штету озбиљним политичким и интелектуалним снагама које настоје да пруже отпор политичком и економском хегемонизму САД у Србији. Зато су чак и неки аутори, попут Милорада Вукашиновића, склони да поверују да њихова "штеточинска функција" можда и није баш сасвим случајна. "За поједине српске невладине организације", каже Вукашиновић, "сигуран сам да раде за ЦИА. Оне ће се саме препознати, јер се ових дана истичу агресивним изјавама. (...) Морам да кажем да има нечег мрачног у деловању тих организација, нечег што одбија нормалног и поштеног Србина, нечег што неодољиво подсећа на кухињу америчке обавештајне службе, која жели поново крв на улицама Београда. Било би занимљиво видети где се вође таквих православних организација сакупљају, како се финансирају, какве су им биографије, где су студирали на Западу..." (<http://www.vidovdan.org/arhiva/article2183.html>). И епископ Бачки, Иринеј, у свом саопштењу поводом "Параде поноса", указује да су се у конфронтацији поводом тог догађаја нашле "тобож антагонистички настројене невладине организације - сви основани са истим циљем и од истих финансијера" (http://www.spc.rs/sr/nasiljem_se_zlo_umnozava_ne_leci_pobedjuje)

). Колико у овим сумњама да иза неких наводно патриотских НВО стоје новац и безбедносне службе из САД има истине, показаће време.

[17] http://www.b92.net/info/vesti/index.php?nav_id=382582&dd=21&mm=09&yyyy=2009

[18] О настојању Б92 да компромитује ову манифестацију писао сам већ у чланку: <http://www.nspm.rs/politicki-zivot/qporodicna-setnja-i-druga-srbija.html>

[19] <http://www.politika.rs/rubrike/Drustvo/Amfilohije-i-Elton-Dzon.sr.html>

[20] <http://www.emportal.rs/vesti/srbija/85978.html>

[21] http://www.spc.rs/sr/povorka_srama

[22] http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2009&mm=09&dd=22&nav_category=11&nav_id=382767

[23] <http://www.politika.rs/rubrike/uvodnik/Drzava-na-ispitu.sr.html>

[24] <http://www.e-novine.com/srbija/srbija-tema/30186-sledei.html>

[25] <http://www.e-novine.com/entertainment/entertainment-tema/30231-Kad-teko-Antoni.html>

[26] http://www.danas.rs/vesti/periskop/zalosno_pozoriste_senki.48.html?news_id=172431

Постпарадна репресија

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 24 септембар 2009 16:08

[27] <http://belgradepride.rs/saopstenja/podrska-slovenackog-poslanika-u-evropskom-parlamentu.html>